

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงรายซีเอฟ 13

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล กรมวิชาการเกษตร
ที่อยู่ 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ
รหัสไปรษณีย์ 10900
โทรศัพท์ 081-3730-948

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ปี พ.ศ. 2538 - 2541 ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย ได้ดำเนินการผสมพันธุ์ปทุมมา ระหว่าง ปทุมรัตน์ (กระเจียวบัว) (*Curcuma spaganifolia*) (แม่พันธุ์) กับ บัวลายลาว (บัวลาย) (*C. rhabdota*) (พ่อพันธุ์) และในปี พ.ศ. 2545 - 2547 ได้คัดเลือกต้นลูกผสมข้ามชนิดที่มีลักษณะดีและสวยงาม คือ ลูกผสมปทุมมาพันธุ์เชียงรายซีเอฟ 13

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย ลูกผสมปทุมมา ชื่อวิทยาศาสตร์ *Curcuma (spaganifolia X rhabdota)* วงศ์ Zingiberaceae ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก/หัว ส่วนของราก รากเป็นระบบรากฝอย มี 2 แบบ คือ รากหาอาหารและรากสะสมอาหาร (storage root) รากสะสมอาหารจะมีลักษณะปลายรากบวมพองออกเป็นตุ่ม ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร ส่วนของลำต้นใต้ดิน ลำต้นใต้ดิน (rhizome) มีลักษณะเป็นเหง้า ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร โดยเหง้าจะแตกแขนงออกเป็นกระจุกตามตาข้างของเหง้าเดิม เส้นผ่านศูนย์กลางหัวมีขนาดประมาณ 2.0 - 2.5 เซนติเมตร หัวมีสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในหัวมีสีเหลืองอ่อน

ต้น ลำต้นเหนือดินเป็นส่วนของลำต้นเทียม (pseudostem) ที่เกิดจากกาบใบที่อัดกันแน่น ความสูงต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับปลายพุ่มใบ ประมาณ 40 - 50 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่ม 40 - 45 เซนติเมตร

ใบ ใบเดี่ยว รูปรี มีประมาณ 2 - 3 ใบ กว้าง 8 - 9 เซนติเมตร ยาว 30 - 35 เซนติเมตร ปลายใบแหลม ใบแผ่กึ่งตั้งตรง ขอบใบเป็นคลื่น เส้นใบนูนจากผิวใบ เส้นกลางใบสีเขียว

ดอก/ช่อดอก ช่อดอก แบบช่อเชิงลด (spike) แทงออกกลางลำต้นเทียม ชูเหนือพุ่มใบ เส้นผ่านศูนย์กลางช่อดอก 4.5 - 5.5 เซนติเมตร ความยาวช่อดอก 40 - 50 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางก้านดอกประมาณ 0.6 เซนติเมตร ความยาวช่วงดอก 12 - 13 เซนติเมตร ใบประดับ (bract) แยกชั้นอย่างชัดเจน ใบประดับส่วนบน (coma bract) สีชมพูเข้ม ด้านล่างใบสีชมพูซีดสีแดงจากโคนถึงปลายใบ มีประมาณ 9 - 10 ใบ ใบประดับส่วนล่าง

(basal bract) สีชมพูขลิบเขียว ด้านล่างสีแดง มีสีชมพูเป็นวงอยู่สองวง บริเวณปลายใบ ทั้งด้านซ้ายและด้านขวา มีขีดสีเขียวจากโคนถึงปลายใบ มีประมาณ 9 - 11 ใบ ดอกจริง มีขนาดกว้าง 1.3 เซนติเมตร ยาว 3.2 เซนติเมตร อยู่ในชอกใบประดับส่วนล่าง สีดอกสีม่วง กลีบดอก 1 กลีบ เปลี่ยนรูปเป็นกลีบปาก สันปากสีเหลือง บริเวณขอบกลีบ จากโคนถึงปลายกลีบมีขีดสีแดง

ผล/เมล็ด

ไม่มี (ดอกเป็นหมันไม่ติดผล) ไม่มีเมล็ด

ลักษณะอื่น ๆ

1. อายุปลูกจนถึงระยะออกดอกใช้เวลาประมาณ 60 - 75 วัน
2. เมื่อมีใบ 2 - 3 ใบ เริ่มแทงช่อดอก
3. การแตกหน่อใหม่น้อย เฉลี่ย 1 - 2 หน่อ/กอ

ลักษณะเด่น

1. ช่อดอกอยู่เหนือทรงพุ่ม ก้านช่อดอกตรงแข็งแรง กลีบดอกหนา เหมาะสำหรับเป็นไม้ตัดดอก และไม้ประดับแปลง
2. อายุปักแจกันนานประมาณ 14 วัน และอายุการใช้งานสำหรับไม้ประดับแปลงนาน 4 - 7 สัปดาห์หลังออกดอก

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงใหม่รายซีเอฟ 13